

DALJNOVZTOČNA REPUBLIKA ZMAGUJE NAD MERKULOVCI.

ČETE DALJNOVZTOČNE REPUBLIKE SO PRODRLE 200 VESTI PROTI VLADIVOSTOKU.

Vlada Daljnovztočne republike zahteva, da se druge vlade ne vmešavajo v ta boj.

Washington, D. C. (Federated Press). — Brzjavka, ki jo je prejela delegacija Daljnovztočne republike v Washingtonu, pripoveduje, da so čete Daljnovztočne republike poznale v beg Merkulove čete, katere so podpirali Japonci. Vlada v Čiti je zahtevala, da se tujeske vlade ne vmešavajo v zadevo.

"Po okupaciji Kabarovskega so vojaške čete Daljnovztočne republike sledile porazenemu sovražniku, prodrle so dve sto vrst južno proti Vladivostoku in so zasledile postajo Rosengartovska na usurski železnici. Med Merkulovci je nastala velika panika in delajo se pripraviti, da se državna lastnina preseli na Japonsko," pravi brzjavka.

"Vlada Daljnovztočne republike je po svojih zastopnikih izročila japonski vladi zahtevo, da se ne vtika v vojaške operacije proti zločinskim četam Merkulova, da se naj nikar ne vmešava v likvidacijo takozvane Merkulove vlade. Republika je zahtevala, da se ne podpirajo Merkulovci pri poizkusu, da odnesejo iz Maritime province ljudsko lastnino.

"V republiki se širijo govorice, prihajajoče iz Vladivostoka, da so nekateri tuji konzulati, prevarjeni od takozvane Merkulove vlade, pripotovali japonski vladi, da da Merkulovi vladi veliko množino orožja, da brani mesto proti prihajajočim četam republike. Vlada republike bo kategorično protestirala proti vmešavanju poizkusom v njene notranje zadeve in proti vsakemu poizkusu da podaljšanje državljanske vojne. Vlada republike vztraja na principu nevmešavanja, ki je bilo izvršeno večkrat od različnih sil."

FRANCIJA OBRNILA HRBET POLJAKOM?

Poročilo o tajni pogodbi med Francijo in sovjeti.

Berlin, 2. marca. — Nacionalistični "Berliner Deutsche Abendblatt" je sredi objavil depešo z Dunaja sledeče vsebine:

"Iz najboljših virov se je izvedelo, da so zastopniki Francije in Sovjetske Rusije imeli tajni sestanek v Badenu blizu Dunaja in rezultat sestanka je bil tajna pogodba med obema državama. Na temelju pogojev te pogodbe so Sovjetski Rusiji zajamčene meje caristične Rusije iz leta 1914, sovjetska vlada se je pa obvezala prevzeti vse dolgeve stare Rusije.

Francija je po tej pogodbi vrnila Poljsko čez plot samo zato, da si zagotovi vrnitev posojil, katere je nekoč dala Rusiji. Tako je Poljska, kakor druge zajezene države, katere je pomagala ustvariti Francija, žrtvovana najnim potrebam momenta."

(Zadnje dni je prišlo že več poročil o "tajni pogodbi" med Francijo in Sovjetsko Rusijo, toda v Parizu odločno zanikajo resničnost teh vesti.)

RUSIJA NI ZADOVOLJNA.

Sovjetska vlada predlaga, da se konferenca v Genovi vrši prej.

Pariz, 2. marca. — Havasova agentura javlja, da je Čičerin, sovjetski komisar vnanjih zadev, poslal noto ententnim vladam, predlagajoč, da se mednarodna ekonomska konferenca v Genovi odpravi 23. marca namesto 10. aprila kakor sta zaključila Lloyd George in Poincaré zadnjo soboto v Boulogni.

BESEDE "DAJTE NAM DANES NAŠ VSAKDANJI KRUH" SO PREPOVEDANE.

Halifax, N. S., Kanada. — (Fed. Press). — Brezposelni delavci v tem mestu so organizirali demonstracije z obhodom po ulicah. Pripravili so več napisov, med katerimi sta bila dva s sledečim besedilom: "Dajte nam danes naš vsakdanji kruh" in "Vlada pravi, da družina pet glav rabi najmanj \$21.66 na teden, mi pa dobimo \$0.00." Policija je prepovedala demonstrirati, kajti mestne in provinčne oblasti nedvomno vedo o njihovih razmerah!

FARMARJI SO BILI SISTEMATIČNO OSLEPARJENI.

TAKO JE MNENJE NAJVIŠJE GA ZVEZNEGA SODNIKA BRANDEISA.

Večina njegovih tovarišev je drugega mnenja.

Washington, D. C. — Legistura v Severni Dakoti je sprejela zakon, da varuje farmarje pred sleparijami, kadar se žito razvršuje. Ta zakon je poznat pod imenom State Grain Grading Act. Najvišje zvezno sodišče je ta zakon razveljavilo. Trije sodniki so glasovali za razveljavljenje zakona, čes, da je protustaven, trije sodniki so bili drugega mnenja in med njimi je tudi najvišji sodnik Brandeis. Proti večini sta glasovala tudi sodnika Holmes in Clark. Ti trije sodniki ne menijo, da je državni zakon v Severni Dakoti poseganje v pravice kongresa, ki ima pravico uravnati meddržavno žitno trgovino.

Sodnik Brandeis povdarja v svojih razlogih, da so farmarji imeli pritožbe in so bili prepričani, da so sistematično osleparjeni pri merjenju, razvrščanju in vskladičenju njih pridelka. Država je nekaj storila, da jih obvaruje proti "žitni slepariji," ne da bi pri tem posegla v pravice kongresa za urnavanje meddržavne trgovine. Sodnik Day, avtor mnenja večine, je bil pred letom dni tudi avtor soglasnega mnenja, ki je odobril državni industrijski program, katerega je izvajala Nestranska liga v legistaturi Severne Dakote. In v tem programu je bil zapodan tudi zakon za razvrščanje žita.

Ravno v tem zasedanju je bila odpravljena pravica pet in trideset držav po sodniku Taftu za določanje vozne na dva centa za eno miljo v mejah države na železnice, ki obratujejo s paro.

Najvišje sodišče je izreklo, da je kongres naložil meddržavni trgovski komisiji, ko je sprejel Esch-Cumminsov zakon, da skrbi za enako obratovanje železnice na ta način, da dovoli visoko vozno, Poleg je bilo povedano, da je paragraf 4, sekcija 13 v Esch-Cumminsovem zakonu meddržavni komisiji popolno pravico, da odpravi vozno dveh centov za miljo v državi Wisconsin in da oстане veljavna meddržavna vozno 4,6 centa v meddržavni transportaciji v Wisconsinu.

ZA UDOBNO ŽIVLJENJE JE TREBA VEČ PRODUKCIJE.

Tako izjavlja Cerkvena in socialna služba Zveznega sveta Kristovih cerkev.

New York, N. Y. (Federated Press). — "Da se vpostavi udobno življenje za naše prebivalstvo, je treba do gotove mere pomnožiti sposobnost v produkciji," pravi buletin, ki ga je izdala Cerkvena in socialna služba.

Buletin naglašja, da se meze ne smejo uravnati po prihodu blaga na trg in po zahtevi na njem, kajti tako uravnavanje delavske mize je nezdravo z gospodarskega stališča, ker se tako uravnavanje meze ozira na življenske razmere delavstva. Z moralnega stališča pa ni priporočljivo, ker se delavna miza ne more ločiti od človeka.

10-LETNO PREMIRJE JE TRNEK ZA AMERIKO.

Lloyd George in Poincaré bi rada prepričala ameriške kapitaliste, da Evropa ni v nevarnosti.

AMERIŠKO ZLATO ČAKA UGODNEGA TRENOTKA.

Washington, D. C. — (Federated Press). — Zadnji sestanek angleškega in francoskega ministrskega predsednika v Boulogni je naredil dober vtis na oficiozne kroge v Washingtonu. V zaključkih, ki sta jih naredila Lloyd George in Poincaré, vidijo ti krogi prvi resni korak k rekonstrukciji Evrope. Anglija in Francija hočeta pokazati, da Evropa, čeprav finančno razbita in gospodarsko ohromela, še ni na robu bankrota. Obenem se je izvedelo, da je Amerika pripravila veliko rezervno zlato, katero vrže v Evropo, in sicer v momentu, ko prinese največ dobrega za stabiliziranje gospodarstva in miru. Ampak Amerika ne bo dala zlata dokler Evropa ne stori definitivnega koraka za odpravo konfuzije, ki vlada tamkaj izza premirja.

Finančna depresija, stagnacija v industrijah, velike stalne armade, večni nacionalni in socialni boji ter Danoklejev meč bankrota in revolucij, ki visi nad Evropo, plaši ameriške kapitaliste, da še nečije investirati svojega zlata onkraj oceana. Ko so se ententni voditelji odločili za ekonomsko konferenco v Genovi in povabili Ameriko, da ekonomsko stavbo v Evropi, so jim pomagali podprati razpadajočo kraljico nato dobili iz Washingtona bratsko sugestijo pod kakšnimi pogoji je Amerika pripravljena vrčeti svoj kapital čez morje. Evropa naj odstrani nevarnost nove vojne; sklene naj se sporazum — ne ravno alianca — med vsemi državami, vključevši Rusijo in Nemčijo, po vzoru četvero-sporazuma na washingtonski konferenci; vodilne sile naj zmanjšajo svoje armade in se odločijo za daljšo dobo premirja.

Odmeve teh sugestij smo slišali zadnje dni. Lloyd George je sugeriral desetletno premirje za vse države v Evropi; Franciji je dovolil zahtevane garancije glede nemške odškodnine in ruskih dolgov. Poincaré in Lloyd George sta se obšla v Boulogni in naznaila vsemu svetu, da je zdaj konec vseh prepričkov med Anglijo in Francijo. Ekonomska konferenca v Genovi je bila odložena na 10. aprila, da se je lahko udeležijo Amerika, in pariški listi so namignili, da vprico dobrih garancij, da Nemčija vse plača in da Rusija plača, kar je dolžna, da potem — da potem, no, da Francija lahko nekoliko zmanjša svojo armado!

Ves namen dobro igrane farsje je, pokazati plašnemu zlatemu telu v Ameriki, da je Evropa "še dobra trdka" in Amerika lahko zaupa, da bodo njeni veliki dolarji dobro investirani, kadar se pritrkajo v evropske finančne zakope. Kakor rečeno, vtis "prvega koraka Evrope k pravi rekonstrukciji", ki je bil narejen v Boulogni, je bil dober. Ampak ameriški kapitalisti so lisičje sorte. V skrajni krizi, če bi bila Evropa v nevarnosti padca, bi seveda vrgli vse svoje moči za ohrano kapitalističnega sistema v starem svetu, toda njim se sanja, da te krize še ni in zlato bo še čakalo tukaj. Stališče dolarskega režima je, da mora Evropa začeti s "pravo rekonstrukcijo" in Amerika bo končala. Vprašanje pa je, kako naj Evropa začne. Nekoliko odgovorov bo dala genovska konferenca.

Minneapolis, Minn. — G. W. Maier, predsednik G. W. Maier Fuel kompanije, je bil obsojen na pet in štirideset dni v prisilno delavnico, ker je dalj slabšo mero. Obtožen je bil, da je dvanaestkrat natehtal premalo premoga. Za prvi pregrešek je prejel 45 dni prisilnega dela, za še nadaljne pregreške je pa za vsakega plačal po pet in dvajset dolarjev denarne globe.

Dovoljeno mu je bilo, da do prvega marca ostane doma, da tako izravna svoje kupijske posle. S prvim marcem pa mora oditi v prisilno delavnico.

Tožil ga je lastnik Bristolove apartamentne hiše, da je dvanaestkrat pripeljal premalo premoga. Primanjkljaji so znašali od pol do ene tone premoga.

PRIJELI SO PONAREJALCE DENARJA.

New York, N. Y. — Aretirali so pet ponarejevalcev denarja na Dva in štiridesetih cestni in zasegli stroje za izdelovanje bankovev in \$65,000 izdelanih falsifikatov. Izdelovali so bankovec po \$20 in so z njimi poplavlili New York.

AMERIŠKA LEGIJA JE V TEM SLUČAJU NASTOPILA PROTI DELODAJALCEM.

Grand Rapids, Mich. — (Fed. Press). — Podružnica Ameriške legije v tem mestu se je pridružila delavskim organizacijam in podpira stavko v tovarni avtomobilske družbe Hayes-Ionia Automobile Body Co. Stavka je nastala, ko je bil odslovljen iz tovarne neki bivši vojak, ki je informiral delovodjo, da vsled svojega fizičnega stanja ne more opravljati dela čez uro. Dosluzeni vojak je še danes slab vsled strupenih plinov, ki jih je moral požreti na fronti v Franciji. Stavkarji zahtevajo, da družba vzame odslovljenca nazaj na delo.

ZAPLEMB A CERKVENEGA BOGASTVA V RUSIJI.

V enem mesecu bo pobrano vse cerkveno zlato, srebro in drago kamenje.

SKUPIŠČEK SE PORABI ZA PREHANO STRADAJO. ČIH.

Moskva, 2. marca. — Sovjetska vlada je pred par dnevi objavila naredbo za konfiskacijo dragih kovin in kamenja v vseh ruskih cerkvah. Vse zaseženo cerkveno bogastvo bo prodano in skupišek pojde v sklad pomožne skelje v gladovnih gubernijah ob Volgi.

Konfiskacija se ima izvršiti v enem mesecu. Vršili jo bodo posebni odbori v okrožjih, ki so organizirani iz članov okrožnega pomožnega odbora, finančnega odbora in centralnega izvrševalnega sovjetskega odbora. Zraven so tudi predstavniki cerkve. Odbor ima nalogo popisati in oceniti sklerhni zaplenjeni predmet; opis in cena se zaneše v zapisnik. Prepis zapisnika obdrži krajevni odbor, original se pa pošlje centralni vladi v Moskvo.

Ruske cerkve, pravoslavne in druge, posedujejo milijarde vrednosti zlata, srebra, platine in dragih kamnov v obliki monštrance, kelihov, krožnikov in nakitja, ki krasi oltarje in ikone (kipe svetnikov). Vse to bogastvo mora biti zaplenjeno v korist stradajočih kmetov v prizadetih pokrajinah. Bogastvo se porabi edino v ta namen.

Konfiskacijski odbori pričakujejo odpor v nekaterih krajih, kjer se popi branijo dati zlatino; v drugih krajih so pa popje že v naprej sporočili, da bodo pristojevoljno dali vse zaklade kot "božje posojilo" stradajočim ljudem.

DAJAL JE SLABO MERO.

Obsojen je na 45 dni pokore v prisilni delavnici.

Minneapolis, Minn. — G. W. Maier, predsednik G. W. Maier Fuel kompanije, je bil obsojen na pet in štirideset dni v prisilno delavnico, ker je dalj slabšo mero. Obtožen je bil, da je dvanaestkrat natehtal premalo premoga. Za prvi pregrešek je prejel 45 dni prisilnega dela, za še nadaljne pregreške je pa za vsakega plačal po pet in dvajset dolarjev denarne globe.

Dovoljeno mu je bilo, da do prvega marca ostane doma, da tako izravna svoje kupijske posle. S prvim marcem pa mora oditi v prisilno delavnico.

Tožil ga je lastnik Bristolove apartamentne hiše, da je dvanaestkrat pripeljal premalo premoga. Primanjkljaji so znašali od pol do ene tone premoga.

PRIJELI SO PONAREJALCE DENARJA.

New York, N. Y. — Aretirali so pet ponarejevalcev denarja na Dva in štiridesetih cestni in zasegli stroje za izdelovanje bankovev in \$65,000 izdelanih falsifikatov. Izdelovali so bankovec po \$20 in so z njimi poplavlili New York.

ŽELEZNIŠKI IN FINANČNI INTERESI IMAJO POSEBNE ŽELJE.

ŽELEZNIŠKE DRUŽBE RAJE PREMALO IZDAJO ZA OGLAŠANJE.

Pod oglašanjem se razume, da je treba vplivati na ljudstvo, da vidi v železniških družbah same dobrotvorne naprave.

New York, N. Y. — "Zakaj vedno sumničijo in kritizirajo železnice v tej deželi?" je naslov članka, ki je izšel v listu "Railway Age," glasilu železniških in finančnih interesov, ki kontrolirajo ameriške železnice. Članek pripoveduje, da je javnost dobila napačno mnenje o železnicah. Zdal se študira to mnenje, da se odpravi na podlagi dognanih reči. Z drugimi besedami to pomeni, da je treba pričeti s propagando v velikem obsegu.

Članek pripoveduje, da železnice ne oglašajo pravilno in tudi ne potrošijo toliko denarja kot drugi biznis za oglašanje. V letu 1915 so železnice največ izdale za oglašanje. To sta bili dve desetinki enega odstotka od skupnega prejemka. Ta vsota je znašala kljub temu \$7,500,000. V letu 1920 so železnice izdale za oglašanje \$4,140,000.

Članek ne pravi naravnost, da naj železniške družbe izdajo toliko za oglašanje, kakor na pr trdke, ki prodajajo čevlje, obleke, kruh ali kaj drugega. Ampak članek le govori, ako bi oglašale na ta način, da bi izdale v zadnjem letu \$42,000,000 za oglašanje.

Seveda ni nikjer omenjeno, da bi se ta denar, ki gre za oglašanje, porabil za oglašanje na kurist železniških družbam, da pojde prav malo denarja za pravo oglašanje.

Ampak z drugimi besedami pomeni, da članek želi, da naj velike železniške družbe izdajo več denarja, da se ljudstvo poduči in tako prične verjeti, da so velike železniške družbe prave dobrotvorne naprave in da je popolnoma v redu, ako zvoedeneni železniški kapital plačuje ogromne dividende.

IZKOPALI SO 50 LET STAR RUM.

V konfuziji, ki je sledila temu odkritju, je pijača izgnila kot kafa.

Boston, Mass. — Ko so delavci kopali temelj za neko hišo nasproti Tremontove ceste, so našli na zaklad, ki jim je izvalil vzklik veselja. Tukaj sta ležala dva sodčka ruma, nekaj steklenice madeirskega vina, nekaj steklenice brinjeve in konjaka. Opojne pijače so bile zakopane najbrž v letu 1872 ob času velikega bostonskega požara.

Okoli srednjih delavcev se je nabrala velika množica ljudi in nastal je dirindaj, v katerem je žganje izgnilo, kakor da se je vdrlo v zemljo. Prišla je policija in je poizvedovala, toda izvedela ni drugega, kot da so ji delavci rekli, da ne vedo, kam so izginito opojne pijače.

STRAN NA VLAKU.

Saginaw, Mich. — Iz Ohija so poslali holštajnskega bika v Bad Axe. Bik, ki je tehtal 1,900 funtov, se je vozil v ekspresnem vozu. Na potu se je najbrž dolgočasil in preizkusil je svoje rogove na vratih, ki so vodile v voz za kadilce. Bik je tiščal vrata, dokler niso odnehala in prikazal se je v vozu za kadilce, ko so potniki najmanj pričakovali tak obisk. Nastala je panika v vozu in ko se je bik naveličal preganjati potnike v vozu, je skočil s vlaka.

LADIJA KLIČE NA POMOČ.

Beaumont, Tex. — Parnik "Jellico" je oddal klice za pomoč. Na parniku so ukrepani potniki.

SOCIALISTIČNI POSLANEC SE IMA ZOPET IZOBČITI IZ LEGISLATURE!

Albany, N. Y. — V newyorški legistaturi je bila v sredo predložena rezolucija, da se August Claessens, socialistični poslanec iz 17. okrožja v New Yorku, zopet izobči iz zbornice. Claessensu je bil pred dvema dnevnima priznan sedež, ko je ponovno štetje glasov pokazalo, da je bil v zadnjem novembru izvoljen poslanec z večino 453 glasov. — (Resulčno, Barbonei se ni ne nauče in ni ne pozabijo!)

WILLIAM J. BRYAN SPADA V SREDNJI VEK!

Tako se glasi obsodba profesorja na konferenci v Chicago.

DARVINIZEM IN BRYANIZEM NA REŠETU.

Chicago, Ill. — Organizacija učiteljev in profesorjev na javnih šolah "The National Education Association", katere zboruje v Chicago, je v sredo vzela v roko znanega demokratskega očuka J. W. Bryana, ki zadnje čase mislonari po Ameriki in pobija znanstvenemu resnici o razvoju.

Profesorji so vzeli na roko znano predlogo v kentukijski legistaturi, katere namen je bil, prepovedati poučevanje darvinizma in poznejših teorij o razvoju človeka v javnih šolah. Druge države na Jugu nameravajo sprejeti enake predloge. V debati je prišlo na dan, da je za to srednjeveška predlogo največ odgovoren Bryan, ki še nekaj let hodi okrog po deželi in kriči, da je sveto pismo o stvarstvi svetel poučevanje o razvoju človeka iz nižjih živalskih bitij.

Učitelji in profesorji so soglasno izjavili, da bi propagandisti vrste radi zamenjali moderni školski uk z metodami temnega srednjega veka in proti tem nakanam se morajo upreti vzgojevalci ameriške mladine.

Profesor R. G. Jones, predsednik nadzornega departamenta, je rekel: "Ako se bi nasprotniki na uka o evoluciji radi dokruga blamirali, tedaj naj nadaljujejo svoj boj za potlačanje tega nauka. Prejalsilej pride čas, ko se bodo temeljito osmešili."

Profesor Edwin R. A. Seligman s kolumbijske univerze je dejal: "Opozicija proti evolucijski teoriji predstavlja otroško dobo človeške družbe. Ako moramo iti nazaj v otroško dobo, potem je treba zmetati v koš tudi drugi znanstvene resnice. Učimo, da zemlja štirioglasta plošča, katere držijo štirje anđeli na svojih mah na vsakem ogla. Tako o sveto pismo. Ko je Galileo ušil, je zemlja okrogla, je naletel ravno takšno opozicijo kakor so učitelji evolucije."

Dr. Frank E. Spaulding s yake univerze je dejal, da Bryan spada v srednji vek. To pove v Seligman je sugeriral, da naj priredi posebna razstava fotografij, ki predstavljajo ostanke civilizacij, prednikov sedanjih česarjev, dalje prednika današnje konja in fosile drugih prebivalcev živali, ki so dokazali lucije. Razstava naj potuje na sebnem vlakni od mesta do mesta in predavatelji naj razlagajo dem pomen teh fosilov.

BOJČANI SPREJELI "SVO DO" Z IZGREDI.

Trije mrtvi in 24 ranjen

London, 2. marca. — Iz B sta prišli dve brzjavki, sporoča, da se je organiziralski kabinet kot prvi korak gipčanov za doseg neodvisne žave. Druga vest se pa glas so v Kairu zopet izbruhnil vi izgredi med nacionalisti in ilijo. Tri osebe so bile ubi 24 ranjenih.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2857-59 So. Lawdale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER of The FEDERATED PRESS"

Datum v objavi n. p. (Feb. 22-23) poleg vsakega imena na naslovu pomeni da vam je s tem davcom potekla naročnina. Ponovite jo pravčasno, da se vam ne ustavi list.

SODNIJSKA PREPOVED TUDI NE PRINESE VSELEJ ZAZELJENEGA USPEHA!

Med najbolj priljubljeno orožje privatnih bizniških interesov spada sodnijska prepoved, kadar delavci zastavajo, od kar so bile izdane prve sodnijske prepovedi proti delavstvu in so finančni in industrijski privatni interesi spoznali vrednost sodnijske prepovedi pri obrambi svojih koristi. Od časa, ko so privatni bizniški interesi spoznali vrednost tega orožja zanje, so bile izdane razne sodnijske prepovedi: nekatere ostre, druge zopet bolj mile. Nekaj peticij za sodnijsko prepoved je bilo tudi odklonjenih.

V New Jerseyju so zastavljali delavci v največji tovarni na vzhodu za izdelke iz usnja. Kompanija je prosila za sodnijsko prepoved in sodnik je bil tako uljuden napram kompaniji, da je izdal sodnijsko prepoved, v kateri je celo prepovedal podpirati stavkujoče delavce. Kompanija se je silno razveselila te sodnijske prepovedi, kajti računila je s tem, da lakota prisili delavce, da se podajo. Podjetniki ne poznajo, kaj pomenita besedi "delavska solidarnost". Njim seveda ni zameriti, da teh besed ne poznajo, ker so njih možgani vedno obloženi s mislimi, koliko profita bodo iztisnili iz delavcev. In zaradi tega stavka ni končala tako, kot so pričakovali privatni bizniški interesi. Po 22-tedenški stavki, to je po več ko pet mesecih so se delavci vrnili v tovarno kot zmagovalci. Kompanija je celo morala pristati na zahtevo, da sprejme vse stavkarje do zadnjega v delo.

In kdo je pripomogel do te sijajne zmage? Delavska solidarnost! Delavci v bližnji državi New York so čitali, kakšna sodnijska prepoved je bila izdana. Delavcu je bilo prepovedano podpirati delavce, ako neče pripoznati podjetniške diktature. In tako so newyorški delavci sklenili, da bodo podpirali svoje brate v New Jerseyju, ako je prepovedano newjerseyjskim delavcem podpirati se med sabo. Nabrali so med sabo pet in sedemdeset tisoč dolarjev, s katerimi so podpirali stavkarje v tovarni za izdelke iz usnja. Kompanija, ki je bila prepričana, da lakota užene delavce, je morala odnehati in se podati. Sodnijska prepoved ji ni prinesla uspeha, na katerega je štela svojo trmo.

Tako se tudi včasih skrha najboljše podjetniško orožje, ako so delavci prepojeni s tisto močjo in odločnostjo, ki je zapopadana v besedah "delavska solidarnost".

ORGANIZACIJA, KI DRŽI NASE.

Poročano je bilo, da je krojaška organizacija izključila nekega odbornika, ki si je izposodil denar pri nekem podjetniku, pri drugem je pa skušal dobiti posojilo. Vprašanje nastane, ali je organizacija ravnala pravilno, da je izključila odbornika, ki je iskal pri podjetnikih posojilo? Ako se to vprašanje zastavi voditeljem delavstva štale, bodo odgovorili, da organizacija ni ravnala pravilno, ker je radi take malenkosti izključila odbornika. Te vrste voditelji bodo trdili, da tako ravnanje od strani odbornika organizacije ne škodi ugledu organizacije.

Voditelji delavstva nove šole so drugega mnenja. Javili bodo, da tako početje izpodkopava moralo organizacije. Ako človek potrebuje posojilo, mu ni treba hodi k podjetniku po posojilo, ako zavzema zaupno mesto organizaciji. Podjetniki zahtevajo za take malenkostne gluge protiusluge na škodo delavstva, ki ga odbornik zapopa pri sklepanju nove pogodbe ali pa ob času stavke izpota. Podjetnik lahko tudi zahteva, da se marsikaj izpota, kar ni izvršeno po pogodbi, če prihajajo njemu denarje po posojilo, ki zastopajo delavce v njegovi tovarni.

Ako organizacija tako postopa z odbornikom, ki si izposodi denar pri podjetniku, kot je to storila krojaška organizacija, se podjetniki ne bodo drznili prihajati k odbornikom organizacije z nečednimi ponudbami na škodo delavstva. Vedeli bodo, da so take ponudbe zastoj, kajti odbornik bo imel pred očmi, ako kaj takega izvrši, jemlje ugled delavski organizaciji ali pa spodbujava delavce, da bo izključen.

Delavci se ne organizirajo zaradi svojih odbornikov, ampak združujejo se, da izboljšajo svoj položaj. Odborniki delavskih organizacij so zaupniki delavstva. In če odborniki kršijo to zaupanje in svojo pozicijo izrabljajo

v svojo osebno korist in na škodo delavstva, tedaj seveda ne zaslužijo drugega kot izključitev.

Tudi v ameriško delavsko gibanje prihaja nov duh, ki iztrebi korupcijo iz njega. Odbornik, ki prejme posojilo od podjetnika, pri katerem delajo delavci, katere zastopa, ne spada v delavsko organizacijo, kajti od posojila je samo še en majhen korak do podkupnine. Organizacija, ki izjavlja, da je prava delavska organizacija, ne bo trpela kaj takega v svojih vrstah.

SLIKE IZ NASELBIN.

Kingston, W. Va. — Mislim, da lahko trdim, da še ni bilo nikakega dopisa iz naše nasebine, raditega pa naj bo moj dopis prvi.

Dopisnik iz Thomasa je poročal v Prosveti, da so jim kompanije razposilale v podpis nekatere listine. Tudi mi smo prejeli nekaj enakega dne 14. februarja in nam je bilo poleg tega rečeno, če podpisemo listine za 35 odstotno znižanje mezd, da bomo imeli do 1. aprila še mezdo kot nam gre po lestevici v stari pogodbi. Takoj se jih je nekaj odzvalo, posebno takih, ki so med nami poznani, da bi se radi kompanijskim bosom priključili.

Naš unijski predsednik, bolje bi bilo rečeno hlapec podjetnikov, kakoršnjih je še več pri unijski, ki pa ji s svojim ravnanjem le škodijo, je bil sam za to, da se ustreže družbi. Vsi ti ljudje imajo jako radi visoko mezdo in mnogo zaslužke, ne morejo pa pomniti, da je ravno unija ona moč, a katero lahko zahtevamo boljši zaslužek in če bi nje ne bilo, da bi bili poleg naših podjetnikov najslabši sužnji. Tukajšnji domačini, rojeni v teh goličavah, so brez vsakega poduka, Nikoli ne berejo in verujejo le bosom. Dobe se med njimi tudi nekateri, ki so dobri unijonisti in se lahko primerjajo agilnim inozemcem. Takih ljudi pa ne trpe naše kompanije in oni delavci, ki mislijo, da je vedno pravo le na strani podjetnikov in bosov; ter delujejo, ter se jih na kak način iznebe.

Če se kateri poteguje pri seji za unijo in govori proti kompaniji, drugi dan že vse to vedo podjetniki in bosje. O tem volunturno bi se dalo mnogo napisati in je v največjo škodo nam delavcem samim.

Drugi dan nato, ko smo dobili listine, so ljudje med seboj sprašovali drug drugega, kaj jim je storili. Unijski predsednik je odklanjal sejo, češ, da ima vsak listo in vsak ve, kaj mu je storiti. Kot predsednik, mesto da bi takoj sklical sejo, kjer bi se ljudje podučili o škodljivih listinah, je celo namignil, kaj naj store. Sklicali smo sejo sami brez njega dne 16. febr. zvečer in ker nismo bili pri seji vsi, smo jo zopet sklicali na soboto. Prišli so tudi naši odborniki iz Charlestona, W. Va. in povedali, da se ima kompanija pogajati z njimi ne pa z nami. V ponedeljek dne 20. nato so zopet prišli odborniki organizacije z listinami, katere smo podpisali proti kompaniji.

Kar nas je inozemcev smo skoro vsi podpisali listine, znano mi ni samo radi dve, če sta podpisala. Tako smo se razcepili v dve stranki. Bosje in kompanijski hlapec nas grdo gledajo, toda zaman, kajti na naši strani sta dve tretjini rudarjev. Za enkrat so se podjetniki posebno nad nami inozemci zelo narahčunili. Mislijo, da jim bomo mi takoj šli podpisati od njih izdane listine, češ, saj ne razumemo jezika in bomo podpisali kar tjavendan. Dasi bi res mogli tukajšnji inozemski delavci ne vedeli, kaj pišejo listine, bi tega ne storili, ker poučeni so bolj kot domačini. Skoro vsi inozemci čitamo časopise, kot je Prosveta in tako se ni kmalu bati, da bi nas kompanije spetljale. Dovolj primer dobimo iz časopisa, kako so drugod podjetniki spetljali inozemske delavce, kateri ne znajo jezika.

Z domačini je seveda drugače; oni ne berejo delavskega časopisa in tako ne vedo kaj se godi po svetu. Ni težko potem takih nevednežev zapeljati.

Rojaki iz Logana piše v svojem dopisu, da tam nakladajo po tri tone premoga za 60c in če od tega jim je utrgana polovica, da prejmejo samo po 30c. Deset celih centov imajo torej

od tone naloženega premoga. Že mnogo prilike je imelo tankanje delavstva, da bi se organiziralo in si odpomoglo. A ne samo to, tudi neorganiziran delavec, če ima količjak čuta, bi se moral upreti takemu početju. Če ni odpora v njih samih, kako na se nadejajo izboljšanja. Mogoče še pride, da bodo nalagali po 6c tone, ako nimajo delavci toliko odpora v sebi, da bi se združili in zoperstavili.

Berejo naj dobro časopise, če so nanj naročeni, ako pa ne morejo brati, naj jim prijatelji raztolmačijo, kaj se v njih piše in spoznali bodo kmalu, da se da temu odpomoči. Žene, ki imate moža, kateri ne znajo brati, vaš dolžnost je, da jih podučite in jim berete napredne liste, kar bo tudi v vašo korist, da ne bodo vaši možje glupi hlapeci. Napredno časopisje priporoča organizacijo. Samo ta je potrebna in rešeni boste; a ne samo vi, vsemu delavstvu boste pomagali in to posebno v sedanjem za ameriško delavstvo odločilnem času. Treba je, da primete z vsem delavstvom za orožje — organizacijo —, s čemur boste dosegli kar vam gre. Največja napaka je bila storjena takrat, ko je bil izvršen pohod organiziranega delavstva v okraj Logan, a ste se takrat zoperstavili, mesto, da bi nastopili skupno z organiziranimi delavci. — **Naročnik.**

Johnstown, Pa. — Dne 19. februarja nam je ob 10:30 dopoldne umrl rojak Joseph Govekar v starosti 44 let. Bil je član društva Mirni dom SNPJ, društva Sv. Cirila in Metoda J. S. K. J. ter društva Slova št. 12 SSPJ. Tu zapuščena ženo in devet nedorošnih otrok, najstarejši 16 let najmlajši pa en mesec; dva brata in eno sestro v starem kraju. Bolehal ni več kot tri dni, v sredo 15. februarja je šel delati; potem pa ne več. Vneli so se mu bili možgani. Pogreb pokojnika se je vršil v nedeljo ob treh popoldne. Žalujejo družini izrekamo naše sožalje. — **Jakob Urbas**, tajnik društva Mirni dom.

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J. in čitateljev Prosvete.

Los Angeles, Cal. — Od mnogih krajev, ki sem jih prepotoval po Združenih državah, mi še najbolj dopade mesto Los Angeles. Zdi se mi, da tu ni toliko brezvestnežev kot so po drugih krajih in da vsak pošten človek lahko dobi delo, če tudi ne ve za koliko časa. Posebno tesarji nimajo stalnega dela, in jaz si sam večkrat delo premenim.

Danes ni tega, kot je bilo leta 1917 ali druga vojna leta, ko človek, da si je bil mogoče nespoben za delo, je bil takoj poslan od zdravnika nazaj na delo. Lahko bi se bili pomagali ti iste čase, da bi bili dosegli kaj boljše plače in si bolj utrdili stalno delo ter se unijonizirali. Vsega tega pa takrat delavci niso naredili in voditelji delavskih unij se sami niso zmenili, da bi kaj ukrenili za obdržanje in razširjanje organizacij, ki so po taki malomarnosti samo razpadale. Takrat sem delal pri bakrenih rudnikih. Kesam se, da nisem onih rogov že prej zapustil, ker bil bi na boljšem. Za ono upazano delo, ki smo ga imeli takrat niso nikakor odgovarjale mezde, posebno če se je upoštevalo vlaganje. Celotni delu kjer sem danes zaslužim po par dolarjev več na dan kot sem jih leta 1917 pri onih rudnikih. Radi onega dela, dajajo bajne neke odškodnine in če je mogoče kdo prizadet, da ni dobil, naj se obrne na F. C. Struckmeyerja v Phoenixu, Arizona. Gotovo je, da se čutijo krive, če sedaj plačujejo odškodnino.

Od nekega člana sem dobil pismo, da ga tožijo na glavni u-

rad. Ne vem, kaj bi imeli zoper njega. Bil je v Hart Springu, kamor ga je kompanija poslala in nato je prišel v Los Angeles, a tudi tu mu niso mogli zdravnik nič pomagati. Če hoče kdo več poizvedeti, naj se obrne na me Antona Kralla 1931 Mozart Str., Los Angeles, Cal. Jaz in še nekaj drugih članov smo ga hodili obiskovati, ko je bil v postelji. Kakih osem članov društva 212 SNPJ nas je, ki smo videli omejenega črta in vemo v kakem položaju je bil.

Kar se tiče delavskih razmer, jih ne morem hvaliti, a tudi ne toliko grajati. Kakor povsod se tudi pri nas dobi še veliko ljudi brez dela, dobe se pa tudi taki, ki se jih ne ljubi do dela in si na drug način preganjajo čas.

Vreme imamo v Kaliforniji precej nestalno. Pogosto dežuje in tudi precej mrzlih dni smo imeli to zimo, da imajo sadjereji precejšnjo izgubo, ker so jim pomrznili pomaranši in drugi nasadi južnega drevja. Precej sadija je alanz pokvarila ravno ko je dozorevalo, tako da bodo posebno mali farmarji, katerih zaslužek je večinoma samo od pridelku odvisen, zelo prizadeti.

Da vlada v gospodarstvu naredi obetljivo delavci v Kaliforniji nemo, zato bi se človek nadejal, da bomo kmalu pričeli treznejše misliti, kako se da od pomoči temu zlu. Po tolikih izkušnjah, ki so jih imeli delavci po končanih volitvah in so bili tolikrat opeharjeni, bi lahko vedeli, da si ne moremo misliti boljših razmer dokler nam bodo zakone dajali nam nasprotni ljudje. Zato pa delujmo povsod in agitirajmo, da bomo imeli v postavodajnih zbornicah svoje zastopnike. — **A. E. poročeval.**

Export, Pa. — Rojaki se gotovo čudijo nad našo prelozno nasebino, iz katere so nena doma pričeli prihajati v javnost dopisi. Rojak se je oglašil tudi v G. N., kjer pridno opisuje početje v stavki leta 1910 in o delovanju za pridobitev unije. Rad bi vedel, kje se je nahajal dotični rojak med ono dobo. Če ne pozna razvoja stavke, ni nič čudnega, saj še ni niti leto dni odkar je prišel iz starega kraja. Precej rojakov je tu že nad petnajst let ali še več, ki dobro poznajo razvoj stavke in vedo tudi za dopisniškovo početje med to dobo.

V nasebini smo ustanovili JKJP društvo. To je malo čuden pojav v sedanjem času in rojaki bodo morda mislili, da pri nas ljudje še vedno verujejo samo v cerkev. Res je še nekaj takih, če bi človek prišel v njihovo hišo in pričel agitirati za socialistično misel, da bi slabo pogodil in če bi jim omenil o ruskem boljše življenju, da bi ga smatrali za nekaj slabega; toda če pride "gospod" pobirat za kako novo cerkev so pripravljeni dati zadnji cent. Nič čudnega torej ni, če vladajo še take razmere in mora človek garati od zore do mraka, potem pa zaslužiti le toliko, da se s težavo preživi. — Rojaki, organizirajte se in ustanovljajte socialistične klube in napredna društva, kjerkoli je mogoče, da se bo tako širila napredna misel in bodo enkrat gledali v jasnejšo bodočnost. — **Louis Mavrič.**

Girard, Kans. — Želim izvedeti, kje se nahajata rojaka Anton Klemenčič in Frank Banič, oba doma iz Kostanjevice, Kranjsko, Jugoslavija. Prosim rojake, če bi vedeli za ta dva rojaka, naj pišejo na spodnji naslov, kje se nahajata, če sta pa mrtva, naj bi istotako sporočili. Iz starega kraja poizveduje sestra Klemenčiča, kje se nahajata ta dva rojaka, zato ako je komu mogoče dati o njih kako pojasnilo, naj sporoči kmalu na naslov: **John Damish, R. R. 4, box 48, Girard, Kans.**

Minonk, Ill. — Slovenci te nasebine delamo po večini pri Sartin Coal kompaniji. Več ducatov Slovencev nas je, ki se pečemo, a si želimo v bodoče ustanoviti lastno ognjišče. Mladimo in vsak dan pripravljamo ženitev. Če katero rojakinjo veselimo, naj se oglašajo na naš Wisconsin hotel, Minonk, Ill., kjer vsi prebivamo. Ravno sedaj imamo časa dovolj za misli za bodočnost. — **J. Lapich.**

METEORITI.

Strokovne unije v New Yorku so poslale 300 delegatov v Albany, kjer so protestirali proti trem predlogom v državni zakonodaji. Predloge ugrožajo delavcem pravico stavke.

Ako bi bile strokovne unije izvolile 300 socialistov v zakonodajo, ne bi jim bilo zdaj treba pošiljati 300 delegatov s protesti. Kadar se bodo delavci naučili voliti in manj prositi, takrat bodo zanje boljše časi.

Hoover je dejal te dni, da je brezčisti telefon nemogoč za splošno obveščanje. Zdi se nam, da slišimo glas nekega gentlemana v grobu, ki je dejal pred 50 leti, da je sploh vsak telefon nemogoč — oziroma glas nekega drugega, ki je rekel pred sto leti, da je vojnja z vlakom, ki drvi (drvi!) 10 milj na uro, absolutno nemogoča, ker ljudje v vlak in zunaj vlaka bi umrli vled silnega (silnega!) pišča — oziroma glas nekega duhovnika, ki je pridigal, da človek ne bo nikdar letal po zraku, kajti če bi bil Bog odločil človeka za letanje, bi mu bil ustvaril perutnice.

Majhnim, plitvim ljudem je vedno kakšna reč "nemogoča". Napredek seveda ne zavisi od takih ljudi.

Nekvašena poročila o poroki angleške princese z nekim brezpomembnim parazitom se, hvalabogu, pri kraju. Jugoslavija je pa, hvalabogu, daleč in Aleksandrova poroka, upajmo, ne bo vznemirjala ameriških bum-žurnalstov.

Slovenski delavci v Ameriki so majhna večica na mogočem drevescu ameriškega proletarijata. Kot Slovenci ne štejejo nič v splošnosti, kot zavedni delavci pa lahko štejejo več kot milijon nezavednih.

Ne to, kar smo, marveč to, kar delamo za interese vsega delavskega razreda v Ameriki, nas povzdiguje.

Primažona Jerica zasluži, pišejo, štirideset dolarjev na uro na newyorški operi. Ne zavidamo jej te plačice, toda pomislite, kaj bi morala sirota slišati, če bi bila k nesreči Slovenka!

Paristični dopis.

Vsi andrejski križi (toliko jih je: xxxxxxxxxxxxxxxx) in težave, sem si rekel, ko sem brskal in brskal in brskal in brskal kakor koljka za zrnem po velikem kupu plev, ki jih je izšel nepodpisani član sosednje jednote po angeljsko potrpežljivem papirju — in kaj sem našel?

Da — — — kaj? Vprašajte rajši oblak neba! — Našel sem, — no kaj? Kaj bi sploh našel? Kolkja lahko brska še, če hoče, jaz ne bom. Naposled me je prišlo: odkod toliko plev? In šel sem za sledom: počasi, previdno po temnih stopnicah —

doli
doli
doli
doli —

v klet. Munšajn! Aha! Zdaj sem pa našel vulkan, iz katerega bruhajo pleva na dan, meče jih bogme — kritik, nepodpisani član! Oak Park, Ill. — **Jakob Čamplj.**

Neki prezbiterijanski dihovčen je bil izključen iz cerkve, ker je krstil psa. To je pač stvar okusa. Marsikateri krščen človek je po značaju slabši od psa. Sicer pa krstijo tudi ljudi je in zvonove. Ali je bron bolj božji kakor pasja dlaka?

Armenija bo dobila varuha, čeprav je krščanska. Armenija je lahko dežela samih svetnikov, toda če nima petroleja, premoga, dobre rude in drugih takih posvetnih zakladov, lahko pogine. Taka je namreč morala krščanske civilizacije. Zato se ni čuditi, če se je Armenija zatekla pod varstvo Sovjetske Rusije.

Harding bo prijazno vprašal operatorje, kaj se je zgodilo, da niso konferirali z rudarji. Ako mu pojasnijo, je dobro, in če ne odgovore nič, je tudi dobro. To je normalna politika.

E. T. B.

DVONOŽEC

in druge zgodbe.

NARAVOSLOVNE PRAVLJICE

Spisal Karl Ewald.
Prevedel Frano Bolka.

(Dalje.)

"Oprostite," je rekel ščinkavec, ki je sedel zopet na jelki ob mravljišču. "Ali so zapeljali svoje kane zopet notri?"

"Me ne storimo, mački zlega, če je nas pusti pri miru," je odvrnila mravlja.

"Da, žuval se bom," je rekel ščinkavec. "Vaj zasidaj. Če pa imaš gnezdo polno mladčev, ki od jutra do večera kriše po hrani, seveda ne veš, na kakšne misli se prideš."

"Ne, to bogve."

"Kaj ti veš o tem? Kdo si pravezpravi? Ali si možak ali ženaka?"

"Ah, temeljno sem gotovo ženaka, ampak zdaj sem nekako brezpolno bitje, menim. Delavec sem, garam od jutra do večera in ne mislim na drugo."

"To se glasi zelo nenavadno," je rekla pmoža. "Kdo pa leže vaša jaja?"

"To oskrbe kraljice. Me zidamo brežuljek, nabavljamo hrano, pitamo družino in skrbimo za rod."

"Ali nimate nobenega možaka v hiši?" je vprašal ščinkavec.

"Te sorte imamo ravno zadostno."

"Kaj ti nič ne pomagajo?"

"Ne ganejo s prstom."

"Torej je biti mož mravlje gotovo čisto prijetno," je rekel ščinkavec zamišljeno.

"Ampak mi jih tudi nič ne pomagajo," je rekla mravlja. "Tudi naj bi jih pomorimo, če ne pomagajo."

"Au," je rekel ščinkavec. "Potem pa vendarle raje ostanem sam."

"Le ostani! In jaz bom skrbela za svoje. Zdaj zahaja solnce, zato zapremo brežuljek."

In zapovedala je drugim, pozabljajočim vrata. V trenutku je bilo vse zaprto in mravljišče je ležalo v mraku.

Mešec dni pozneje je bilo še živahnije na mravljišču.

Polovico mravelj je odkorakalo v gozd, da nabavi živeža. Ostala polovica je imela dovolj opravka, da je mladčice, ki so rastle z vsakim dnem in postajali požrešnejši, oskrbeli in opitali. Mnogo se jih je že zabubilo in ni jedlo več, moralo pa se jih je neprestano vrteti in obračati; ličinke pa so kričale ves dan po hrani.

Stara mravlja je prišla redkokdaj iz brežuljka.

Zunaj se je vršilo delo tako ali tako v redu. Brežuljek je segal dvakrat tako globoko v zemljo kakor nad njo. Obstojal je iz neizrečno mnogo hodnikov in čumnat.

Ampak stara mravlja se ni zmotila nikoli. Vedela je popolnoma natančno, kje so se nahajale ličinke, ki so imele postati delavke, kot ona, in kje so se nahajale ličinke, ki so bile odločene postati kraljice, in kje so se nahajali samei. Skrbela je za red, da ni nastala najmanjša zmešnjava ali motenje. Dan in noč je stopicala okoli in vtaknila svoj nos povsod. Edine, za katere se ni brigala, so bile stare kraljice.

Klicale so jo neprestano in se pritoževale, ali pa zabavljale; ampak delala se je, kot bi jih ne čula. Nekoga dne je celo zapovedala, da tridesetero mravelj, ki so bile v spremstvu vsake kraljice, pomaga pri delu v mravljišču.

Kraljice so kričale kot obsedene: "Umiramo od gladi! Umiramo od gladi!"

Stara pa se je poklonila do zemlje in odvrnila:

"Če izvolijo vaša veličanstva pomreiti od lakote, pomreite od lakote. Ne morem pomagati. Vaša veličanstva so za časa svoje slavne vladavine zlegla toliko jajec, da ne moremo pogrešati nobenega moža."

Nato se je poklonila najpokornейše. Kraljice pa so se nakričale do smrti in ko so bile mrtve, je zapovedala stara:

"Prva kompanija nastopi in znoši visokoumrta trupla v najnižje čumnate ličink, kjer je najhujša lakota. Druga kompanija dostavi častno stražo. Podvzajte se! Kakor hitro so visokoumrli

požrti, gre vsakdo na svoje navadno delo."

"Lepo počenč s svojimi starimi kraljicami, ti stari nepridiprav," je rekla velika buba, ki je ležala v sobici poleg.

"Vaša milost naj ne bo huda," je rekla stara mravlja. "Visokoumrle kraljice bi bile nekega dne tako umrle in brežuljek je tako poln mladčev, da ne vemo svéta. Predno poteče mesec, postane vaša milost, upajmo, sama kraljica. In potem ne bom pozabila, izkazati vam vsega le mogočega respekta."

"Jaz nočem biti kraljica tu v brežuljku," je rekla buba. "V svet hočem, kjer ustanovim sama svoje mravljišče, v katerem bom vpeljala boljšo pravico."

"Vaša milost stori lahko, kakor hoče. Tu je dovolj prinčezinj. Če jih obdržimo le dvajset, smo popolnoma zadovoljne. Ampak zdaj prošim, da me oprostite. Moram doli k gospodom. Vpijejo, kot bi jim sedeli noži za vratom."

In odhitela je s svojimi starimi nogami k sobam, kjer so ležali samei in vpili po hrani.

"Molčite, reve!" je zapovedala stara. "Bodite veseli, da sploh kaj dobite, čeravno tako malo koristite! Sramujem se, da je toliko čumnat napolnjenih z vami."

In potem je tekla dalje. Mravlja, ki jo je srečala, jo je zadržala in pokazala na par velikih belih črvov, ki so glodali trhel konec lesa.

"Ali jih smem dati princezinjam?" je vprašala mravlja.

"Kaj čvekaš?" je vprašala stara. "To so vendar mladčice našega prijatelja, božje kralvice. Oni prinašajo mravljišču srečo in kdor se jih dotakne, se mu gre za vrat."

Proti večeru je sedela starka na svojem navadnem mestu na vrhu mravljišča in gledala preko ravni.

"Zdaj pride kmalu čas listnih uši," je mrmrala predse.

Potem se je obrnila v brežuljke in zaklicala notri:

"Vse kravarice gori!"

Trenotno je mrgolelo stotine mravelj, ki so čakale natančnejših povelj.

"Nu, inženir, ki je prišel nedavno. Stavroginov sekundant je bil; manijak je, zmešana glava. Oni vaš podporočnik je imel nemara samo vročico — ta pa, nu, ta je prav čisto nor — čisto, za to vam jamčim. Eh, Andrej Antonovič, ako bi vlada vedela, kakšni so vsi ti ljudje, ne bi nihče vzdignil roke nanje. Že v Švici sem se jih nagledal, na kongresih."

"Tam, odkoder vodijo tukajšnji pokret?"

"Kdo ga vodi? Troje ljudi in pol. Saj kar dolgeas prihaja človeku, če gleda nanje. In kakšen tukajšnji pokret? Proklamacije, kaj? Kje pa imate pristaje? Vročičen podporočnik in par študentov, to je vse; vi ste pameten človek, odgovorite mi na vprašanje: zakaj se jim ne pridružijo pomembnejši ljudje, zakaj samo dvalindvajsetletni mlečnobozci? In še, če bi jih bilo mnogo! Milijon psov jih sledi, in koliko so našli? Sedem mož. Pravim vam, da so živ dolgeas."

Lembke ga je z zanimanjem poslušal, toda njegov obraz je vendarle govoril: "Slavca ne nakrmili z basinimi."

"Ali, dovolite: vi izvolite trditi, da je bil namenjen v inozemstvo — čeprav ni tu nikakega naslova; kako ste zvedeli, da je bil zapisnik določen v roke gospoda Kirilova in v inozemstvo, in končno ... da ga je napisal v resnici gospod Šatov?"

"Tak oskrbite si vendar nemudoma pisavo Šatova pa primerjajte. V vaši pisarni se najde gotovo kak njegov podpis. In da je za Kirilova, vem jaz, ker mi je Kirilov takrat sam pokazal."

"Potemtakem ste sami ..."

"Nu, gotovo, potemtakem sem sam. Kaj menite, da so mi kazali malo teh reči? In kar se tiče pesmi, jo je menda pokojni Herzen napisal Šatovu, ko se je še klatil po inozemstvu, v spomin na srečanje, v pohvalo, v priporočilo, nu vraga ... in Šatov jo širi med mladino, češ, to je Herzenovo lastno mnenje o meni!"

"Tetete," se je končno zdanilo Lembkeju, "saj pravim: proklamacija je umevna stvar — toda pesem, kakšen pomen ima ona?"

"Eh, vendar, lahko bi razumeli. Vrag vedi, čemu sem vam sploh počenčal! Poslušajte, dajte Šatova, meni, ostale pa naj vzame zlodej, kolikor jih je, s Kirilovim vred, ki se je zaprl v Filipovlji hiši — tam, kjer živi tudi Šatov — in se skriva. Ne marajo me, ker sem krenil na drugo pot ... ampak, obljubite mi Šatova, in vse ostale vam hkrati prinesem na krožnik. Videli boste, da vam pridem prav, Andrej Antonovič! Vsa ta žalostna kampa šteje po mojih mislih devet, deset ljudi. Zasedujem jih sam, iz lastnega nagiba. Tri že imava: Šatova, Kirilova in tistega podporočnika. Ostale šele ogledujem ... verjemite mi, da nisem povsem kratkoviden. Isto — je kakor v H-ski guberniji: tam so zasedli s proklamacijami dva študenta, enega gimnazijca, dvoje dvajsetletnega majorja, ki ga ... luna trka od pijančevanja ..."

(Dalje prihodnjšč.)

"Ali vidite rožni gram tam v meji?" je začela stara. "Pojdite tja in dobro pazite, kdaj pridejo listne uši! Le še nekaj dni traja in potem zapuste gospoda bube, tedaj pa moramo imeti pripravljene sladkega soka."

Mravlje so odbežale.

SEVEROVA ZDRAVILA VZORČUJEJO

ZDRAVILJE V DRUŽINAH

Za srbeči kožurabite

SEVERAS ESKO

Kislopiščno maslo

Priporočljivo za odpopč pri zdravljenju srbečice in raznih kožnih bolezni.

CENA 50c

Vprašajte pri vsaki lekarni.

W. F. SEVERA CO.

CLEAN RAPIDS, IOWA

Dobro idoča trgovina

s čevlji in moderna popravilalnica čevljev z vsemi potrebnimi stroji se prodaja iz važnih varokov za zelo nizko ceno. Trgovina se nahaja v sredini slovenske naselbine v Chicagu. Za pojasnila obrnite se osebno ali gismeno na naslov "Čevljarna" 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

DENARNE POŠILJATVE V JUGOSLAVIJO PO POŠTI IN KABLOGRAMI

Dinarji in dolarji po najnižji ceni.

PAROBRODNE LISTKE ZA VSE ČRTE.

PIŠITE PO NAŠ CENIK

EMIL KISS, bankir,

133 SECOND AVE.,

NEW YORK, N. Y.

Znižana vožnja.

Ker se nekatero Italije znatno znižale svoje cene, se nudi ugodna prilika onim, ki so namenjeni v kratkem v stari kraj. Pilite nam po cene in vozni red parnikov.

Ako šelite dobiti kakšnega sorodnika iz starega kraja, nam pišite po tozadevna pojasnila.

Kadar pošiljate denar v stari kraj, ne poržite naše banke, ki vam nudi točnost in nizke cene.

Za vas nadaljna pojasnila se obrnite na slovensko banko

Zakrajšek & Česark

70 — 9th Ave.,

New York City.

"Ti imaš strašno mnogo dela," je rekel ščinkavec raz svoje veje na jelki.

"Da," je odvrnila mravlja. "Življenje obstoji iz dela".

(Dalje prihodnjšč.)

BAKRENE KOTLE

Vsa potrebna oprema, Hidrometre, Malt Extracts, Hmelj, razne esence za izdelavo raznih ne opojnih pijač: Rum, Brinjevec, Hmelj, Zganje in drugo. Pišite po cenik.

VICTORIA SUPPLY CO.,

654 Morton Bldg., New York

POOBLASTILA

dela MATIJA SKENDERJE 12 LET, za rojake po celi Ameriki. On že mora vedeti, kako se pooblastila, izdelujejo. Piši mu in razloži svoje zadevo, pa ti bo naredil vse pravilno, da ti ne bo mogoče grunt prodan z nepravilnim pooblastilom. Njegov naslov je 5227 Butler St., Pittsburgh, Pa. (Advert.)

Želodčni Nered. Nervoznost. Nečista Kri in Slaba Cirkulacija

so devet desetih naših bolezni, trpljenja in mizerije. Večina teh bolezni se lahko hitro ublaži, če se rabi čudodejno zdravilo Nuga-Tone, ki povzroča bogato, rdečo kri, močne in stanovitne živce, čvrste moze in žene.

Slabi živci. Tenka, vodena kri — slaba cirkulacija.

Nuga-Tone vsebuje veliko množico železa, ki je sicer največji del krvi in pomemben za ustvarjanje bogate, rdeče krvi. Nobena reč ni boljša za bledo, slabotno, slabokrvno ljudi, ki imajo tenko, vodeno kri. Podpira tudi delovanje srca, ki popravi cirkulacijo in polniti tako gorle in krvavijo žile. V vsaki vrsti in telesno šilo. Nuga-Tone deluje tudi na jetra in čreva ter povzroča, da so čreva odprta in tako prepuščajo saprje.

Naša absolutna garancija.

Cena Nuga-Tone je \$1.00 steklenica in ZADOSTUJE ZA EN MESEC ZDRAVLJENJA, ali šest steklenic za \$5.00. Jamčimo Nuga-Tone 30 dni, in če ne boste z rezultatom zadovoljni, vrnite ostalo kjer ste ga kupili in dobite denar takoj nazaj. Zgubili ne morete ničesar. Mi prevzamemo vsa tveganja. Pošljite nam naročilo še danes in si pridobite nazaj svoje zdravje, moč in življensko silo. Nuga-Tone je na prodaj po vseh dobrih lekarnah po evropskih in ameriških garancijah.

POSILJITE TA KUPON SE DANES

National Laboratory, 5, 701, 1018 S. Wabash Avenue, Chicago, Ill.

Gospodja: Priložen dobiti ... za kar mi pošljite ... steklenico Nuga-Tone, pošlino pristo.

Naslov: ... Mesto: ...

R. F. D. ...

Država: ...

ČUDOVITO DOBRA PIJAČA.

Cordola Bloc je kristalizirano sveže grozdje in sladkor. Se raztopi v vodi in napravi zelo okusno pijačo.

Cordola bloc se lahko kupi vsak čas. Izberite si od sledečih okusov, ki so enaki KATAVBI, MUSKATELU, KLARET, TOKAJ, PORT, GRAPE, SAUTERNE, SERRI, KONKORDIJA in ANGE-LICA.

Ena kocka dovolj za 1 gal. stane \$ 1.50

En zabojček 12 kock mešanih stane 15.00

Pošljite z naročilom Money Order ali pa gotov denar v priloženem listu na naslov:

American Fruit Products Co.,

1105 Westinghouse Building PITTSBURGH, PENNA.

Nove Slov. Jugoslavija piano role

Sveta noč, z besedami	\$1.25
Kje so moje rožice, z besedami	1.25
Vsi se prihajali, z besedami	1.25
Ljubca moja, z besedami	1.25
Na Marjanca, polka	1.00
Mladi vojaki, koračnica	1.00
Holzhaeker, marš	1.00
Donavski valovi, valček	1.00
Črez valove, valček	1.00

SE DOBIJO EDINO LE PRI:

NAVINŠEK-POTOKAR CO.,

331 Groove Street Conemaugh, Pa.

Opomba: — Pri naročilu blagovolite poslati 50c posebej za poštino.

Zrno do zrna - pogača, kamen do kamna - palača!

Vložite Vaš denar v sigurno banko in zavarujte se s tem pravočasno za Vašo starost.

Na vloge pri nas plačujemo do dalnjega 4% "special interest account" (posebni obrestni račun). Vloge so zasigurane z najboljšimi bondi Državno nadzorstvo!

Vlagaletelj izven New Yorka, kateri hočejo napraviti redne mesečne vloge nam naj pošljejo denar po pošti; za prvi polog izdamo knjižico, katera bi ostala na željo pri nas v pologu, ter jo po polletnem obrestnem pripisu pošljejo v pregled.

FRANK SAKSER STATE BANK,
GLAVNO ZASTOPSTVO JADRANSKE BANKE.

82 CORTLANDT STREET NEW YORK, N. Y.

DR. J. V. GRAHEK

ZDRAVNIK.

Uradne ure so: 10:00 zjutraj do 2:30 popoldne.

643 E. Ohio Street.

Telefon Cedar 2388

N. S. PITTSBURGH, PA.

DOVOLJ ZAHVAL

je na raspolago, da je angleško-slovenski besednjak potreben pri učenju angleščine. Posebno dobrodošel takim, ki že snajajo nekaj angleško. Cena mu je 5 dolarjev. Naročite ga na naslov:

DR. F. J. KERN,

6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.